

Transparentnost Srbija
Transparency Serbia

Transparentnost Srbija

pregled aktivnosti za period

16. - 22. jun 2018. godine

Bilten broj 25/2018

Sadržaj:

Aktivnosti	2
Pod lupom.....	4
Ministarstvo pravde nastavlja lošu praksu	4
Nezakonit izbor člana Odbora Agencije za borbu protiv korupcije	4
Čija je aplikacija "Izabrani doktor"	5
Antikorupcijsko savetovalište ALAC.....	8
Postupanje suda.....	8
Postupanje saobraćajne policije	8
Mediji	9
Državni revizor mora da kontroliše tajne javne nabavke	9
Moralno bi bilo da Lončar nije ni prihvatio mesto ministra.....	10

Aktivnosti

Transparentnost Srbija organizovala je 19. juna u Novom Pazaru okrugli sto i radionicu o javnom privatnim partnerstvima, lokalnim antikorupcijskim planovima i planovima integriteta. To je poslednji u nizu od pet događaja, koje smo organizovali u saradnji sa Misijom OEBS-a u Srbiji, sa ciljem da se unaprede kapaciteti lokalnih samouprava, novinara i predstavnika civilnog sektora da dalje razvijaju mehanizme za sprečavanje korupcije. Prethodnom smo slične skupove organizovali u Kraljevu, Nišu, Novom Sadu i Beogradu. Na skupu u Novom Pazaru učestvovali su novinari, predstavnici organizacija civilnog društva i predstavnici JKP i lokalnih vlasti iz Novog Pazara, Raške, Tutina, Nove Varoši, Prijepolja, Sjenice. U uvodnom delu učesnike su pozdravili su šef Misije OEBS-a u Srbiji ambasador Andrea Oricio, gradonačelnik grada Novog Pazara, Nihat Biševac i programski direktor Transparentnosti Srbija, Nemanja Nenadić.

Istog dana kada smo organizovali skup u Novom Pazaru, Agencija za borbu protiv korupcije je objavila rezultate konkursa za dodelu sredstava organizacijama civilnog društva za projekat podrške opštinama i gradovima za izradu lokalnih antikorupcijskih planova (LAP). Zadovoljstvo nam je da najavimo da ćemo od avgusta upravo sa gradom Novim Pazarom raditi na izradi njihovog LAP-a.

I treća aktivnost u ovom pregledu je povezana sa Novim Pazarom. Naime, programski direktor TS učestvovao je na dvodnevnoj radionici na temu pristupa informacijama koju je održao Poverenik za informacije od javnog značaja i zaštitu podataka o ličnosti u Novom Pazaru, 20. i 21. juna 2018. Radionica je bila namenjena prevashodno predstavnicima organa vlasti iz ovog grada i okoline, a [Nenadić je govorio](#) o značaju prava na pristup informacijama za borbu protiv korupcije i o obezbeđivanju pristupa informacijama proaktivnim putem, pre svega kroz objavljivanje ažurnih i potpunih informatora o radu, ali i poštovanjem drugih zakonskih obaveza i standarda dobre prakse.

U okviru projekta "Jačanje kapaciteta istrage i krivičnog gonjenja u zemljama Zapadnog Balkana - finansijske istrage kao sredstvo za borbu protiv organizovanog kriminala i korupcije" koji sprovode Centar za monitoring i istraživanje iz Crne Gore, Asocijacija za demokratske inicijative iz Bosne i Hercegovine i Transparentnost Srbija, a koji je podržala Ambasada Kraljevine Holandije, u Podgorici je 21. i 22. juna održan seminar za predstavnike sudstva, tužilaštva i policije iz tri države.

Seminar je bio posvećen finansijskim istragama u predmetima krivičnih dela pranja novca, iskustva u oblasti oduzimanja imovine stečene kriminalnim delovanjem, upravljanje oduzetom imovinom, kao i saradnja nadležnih institucija u regionu.

Predstavnica Transparentnosti Srbija Zlata Đorđević istakla je, otvarajući ovaj seminar, da je borba protiv organizovanog kriminala i korupcije od ključne važnosti kako bi se sprečilo prodiranje kriminala u politički, pravni i ekonomski sistem.

Ona je navela da je Evropska unija u poslednjem izveštaju o napretku Srbije taksativno nabrojala koje korake treba preduzeti u narednom periodu kada su u pitanju finansijske istrage.

Između ostalog, Brisel je pozvao Srbiju da preduzima proaktivne istrage koje uključuju sistematsko praćenje tokova novca i efikasnu upotrebu posebnih istražnih mera za prikupljanje relevantnih dokaza, kao i da uspostavi inicijalnu evidenciju o zamrzavanju i oduzimanju imovine stečene krivičnim delom, rekla je Đorđević i dodala da je neophodno jačati nezavisnost i odgovornost svih istražnih i pravosudnih organa koji se bave borbom protiv korupcije.

Antikorupcijsko savetovalište (ALAC) Transparentnosti Srbija protekloj sedmici imalo je 18 novih slučajeva - devet na osnovu telefonskih poziva na besplatni broj 0800 081 081, i devet na osnovu informacija dobijenih na mejlove ts@transparentnost.org.rs i savetovaliste@transparentnost.org.rs ili na osnovu informacija pronađenih u pres klipingu. U biltenu predstavljamo dva slučaja iz prakse Savetovališta.

Na Fejsbnuk stranici objavili smo šest komentara, informacija, linkova, Na našem sajtu u protekloj sedmici objavili smo sedam vesti, komentara i dokumenata, među kojima i odgovor Ministarstva zdravlja na zahtev da nam dostave informacije u vezi sa aplikacijom "Izabrani doktor". O tome detaljnije u rubrici "Pod lupom". U prošloj nedelji objavljeno je 37 vesti ili priloga o aktivnostima naše organizacije odnosno vesti u kojoj su citirani stavovi predstavnika TS.

Prenosimo izbor tekstova koje smo objavili u prethodnoj sedmici:

Pod lupom

Ministarstvo pravde nastavlja lošu praksu

19. juna 2018.

Transparentnost Srbija pozvala je Ministarstvo pravde da prekine sa lošom praksom i da otvori javnu raspravu o nacrtu zakona o Agenciji za borbu protiv korupcije pre slanja Evropskoj komisiji na mišljenje, kao i da objavi izveštaj o prethodno održanoj raspravi o nacrtu iz 2016. godine.

Naime, Insajder je objavio da je dobio odgovor Ministarstva na pitanje šta se dešava sa izmenama zakona, u kojem se navodi nacrt zakona završen, usaglašen s Agencijom za borbu protiv korupcije, kao i "komentarima sa javne rasprave".

U toku sledeće nedelje Nacrt će biti upućen Evropskoj komisiji na mišljenje". Kako se dodaje, Ministarstvo očekuje da će mišljenje Evropske komisije biti dostavljeno u što kraćem roku, kako bi bili ispunjeni svi uslovi da zakon uđe u skupštinsku proceduru.

Ovaj odgovor sadrži neke nove informacije, ali mu, pored dobre vesti da se radi na novom zakonu, nedostaju brojni bitni podaci za razumevanje stvari. Naime, nacrt novog zakona o Agenciji je bio završen i postavljen na javnu raspravu još u jesen 2016. godine.

Od tada nije prešao u sledeću fazu procesa, niti je objavljen izveštaj sa javne rasprave. Nezvanično, razlog za čekanje bio je izbor novog rukovodstva Agencije, koje se u međuvremenu promenilo dva puta

JAVNA RASPRAVA

Slanjem nacrtu međunarodnim institucijama, a da domaća javnost ne zna koji je tekst upućen, nastavak je loše prakse, posebno ako je izvesno da nije reč o identičnom tekstu nacrtu koji su građani imali prilike da pročitaju na sajtu Ministarstva pravde, gde je i dalje objavljen samo nacrt zakona iz 2016. godine.

Druga loša praksa jeste korišćenje reči „usaglašen sa komentarima“. Taj izraz bi trebalo da stvori utisak da je akt plod opšte saglasnosti. Čak i da između Ministarstva i Agencije postoji saglasnost oko svih odredaba, a razlike su bile velike u momentu kada se pojavio nacrt 2016, sasvim je sigurno da neki od predloga sa javne rasprave nisu prihvaćeni.

Da bi se ovi problemi rešili, novi nacrt bi trebalo da bude iznet na javnu raspravu, pre nego što bude upućen na mišljenje bilo kojoj međunarodnoj instituciji, a o prethodnoj javnoj raspravi bi trebalo objaviti izveštaj.

Nezakonit izbor člana Odbora Agencije za borbu protiv korupcije

17. juna 2018.

Skupština Srbije je izabrala za člana Odbora Agencije za borbu protiv korupcije Živojina Rakočevića, novinara iz Gračanice, kome čestitamo na tom izboru.

Skupština je takođe, na istu funkciju izabrala penzionisanog sudiju Vrhovnog suda Janka Lazarevića. Ovaj izbor je nezakonit, bez obzira na to što iza njega stoji nesumnjiva većina narodnih poslanika. Naime, ta poslanička većina mogla je Lazarevića da izabere jedino da je prethodno promenila Zakon o Agenciji za borbu protiv korupcije i da je predvidela drugačiji način predlaganja kandidata. Prema sadašnjem tekstu zakona, a slično se predviđa i aktuelnim nacrtom novog zakona iz 2016, jednog kandidata za člana Odbora Agencije daju zajedničkim dogovorom institucije Zaštitnika građana i Poverenika za informacije od javnog značaja. Ove dve insitucije su još 2015. formulisale zajednički predlog za drugu kandidatkinju, a nakon toga nije bilo novog zajedničkog predloga.

Povredu zakona čini težom to što su narodni poslanici bili obavešteni o nezakonitosti stavljanja ovog predloga na dnevni red, kao i to da su u nezakonitom procesu učestvovala tri pravniksa sa dugogodišnjim iskustvom – zaštitnik građana, Zoran Pašalić, od koga je potekao ovaj predlog, Petar Petrović, predsednik skupštinskog odbora za pravosuđe i upravu i sam Janko Lazarević, koji je pristao da bude izabran na nezakonit način.

I dalje nije jasno zbog čega Skupština nije odlučivala o trećem nedostajućem članu Odbora, kojeg je predložila Advokatska komora Srbije.

Čija je aplikacija "Izabrani doktor"

16. juna 2018.

Ministarstvu zdravlja potrebno je više od pola meseca da utvrdi kako je nabavljena aplikacija „Izabrani doktor“ i kakva je veza Ministarstva sa tom aplikacijom. Početak rada aplikacije

obežuje je promocijom od strane Ministarstva zdravlja i nepoštovanjem pravila o zaštiti podataka o ličnosti, koje je utvrdio Poverenik.

Pošto iz objavljenih informacija nije jasno kakva je veza Ministarstva sa ovim portalom, zahtevom za pristup informacijama smo zatražili sledeće informacije:

1. Da li je Ministarstvo zdravlja bilo naručilac aplikacije „Izabrani doktor“ <https://izabranidoktor.mojdoktor.gov.rs/> i u kojem postupku je ta aplikacija nabavljena, ukoliko je Ministarstvo zdravlja bilo njen naručilac, odnosno gde se mogu preuzeti podaci o toj javnoj nabavci
2. Informaciju o povezanosti Ministarstva zdravlja sa aplikacijom po drugom osnovu, ukoliko Ministarstvo nije bilo naručilac, (npr. ukoliko ugovor o donaciji ukoliko je aplikacija dobijena kao donacija, kopija odgovarajućeg akta ukoliko je Ministarstvo odobrilo korišćenje aplikacije, ali nije bilo njen naručilac i drugo).

Ministarstvu smo takođe ukazali da na sajtu, ni kroz [pretragu po ključnim rečima](#), ni u [informatoru o radu](#), kao ni na Portalu javnih nabavki nismo pronašli podatke koji bi se odnosili na ovu aplikaciju, dok se na sajtu firme <https://sorsix.com/> koja vodi aplikaciju „Izabrani doktor“, navodi da je njen partner Ministarstvo zdravlja.

U [saopštenju](#) Ministarstva povodom početka rada aplikacije ne navodi se pravni osnov funkcionisanja. Imajući to u vidu, ukazali smo Ministarstvu da smatramo neophodnim da pored odgovora na ovaj zahtev objavi tražene informacije i na sajtu.

Međutim, u odgovoru Ministarstva od 12. juna 2018, obavesteni smo da ćemo dobiti odgovor „što pre“, a najkasnije u roku od 40 dana. Ova zakonska mogućnost predviđena je za situacije u kojima je neophodno odvojiti više vremena za prikupljanje informacija, na primer, u slučajevima kada se traže informacije iz velikog broja dokumenata, podaci koji su arhivirani, koji se nalaze u izmeštenim organizacionim jedinicama, kada je potrebno zaštititi veliki broj

U suprotnom, organ vlasti se ne poziva na ovu mogućnost, nego dostavlja tražene informacije odmah, a najkasnije u roku od 15 dana.

Stoga, Ministarstvo zdravlja poručuje da im je potrebno više od 15 dana da bi pribavili i dostavili osnovne informacije – da li je Ministarstvo naručilo aplikaciju „izabrani doktor“ i ako nije, kakvu drugu vezu ima sa tom aplikacijom.

podataka i slično.

Antikorupcijsko savetovališta ALAC

Prenosimo dva slučaja iz prakse našeg Antikorupcijskog savetovališta:

Postupanje suda

Savetovalište je dobilo poziv gospođe koja je prijavila postupanje sudije nadležnog suda u Beogradu pred kojim se vodi spor iz oblasti porodičnog prava. U prijavi se tvrdi da sud ignoriše postojanje dokaza na koje jedna strana ukazuje, i da koristi mogućnosti koje ima na raspolaganju kako bi što sporije postupao u postupku koji se vodi. Navodi da postupak traje već nekoliko godina, da određeni postupci sudija nisu jasni i da pravni lekovi koji su korišteni nisu urodili plodom. Pravnici iz savetovališta će najpre da provere navode iz prijave i da prikupe što više podataka u vezi sa postupanjima nadležnih institucija po pravnim lekovima koje je nezadovoljna strana podnela.

Postupanje saobraćajne policije

Na adresu TS je stigla i zanimljiva prijava u vezi sa navodnim nepostupanjem saobraćajne policije u situacijama kada semafori ne funkcionišu u određenim delovima grada. U prijavi, odnosno obaveštenju od strane grupe građana, ukazuje se na to da se u nekoliko situacija dešavalo da veoma važne raskrsnice ostanu bez struje (pri čemu su okolne raskrsnice manje važnosti funkcionisale pod svetlosnim znakovima) pa su nastajali problemi i velika gužva (nepropuštanje pešaka, ulasci vozila u raskrsnicu velikom brzinom, nepoštovanje propisa od strane vozača) a da pri tom nisu bile „pokrivane“ od strane saobraćajnih policajaca. Navode da su kao pešaci najugroženiji, da se stariji sugrađani veoma teško kreću u tim situacijama, i da je neophodno i obavezno da saobraćajni policajci preuzmu regulisanje saobraćaja. Antikorupcijsko savetovalište će da proveri šta je obaveza da se uradi u tim slučajevima, te da li je bilo prijava prekršaja ili nezgoda u tim vremenskim periodima kada svetlosna signalizacija nije radila, pa da se uporedi sa nadležnostima saobraćajne policije.

Mediji

Državni revizor mora da kontroliše tajne javne nabavke

Biznis, 21. juna 2018.

Programski direktor organizacije Transparentnost Srbija, Nemanja Nenadić kaže da državni revizor i skupštinski odbor treba da vrše kontrolu "tajnih" javnih nabavki, kako takve nabavke ne bi bile zloupotrebijene. "Problem za postavljanje zakonskih ograničenja jeste to što neke nabavke zaista moraju biti tajne. Ako neko u službama bezbednosti ima nameru i podršku od pretpostavljenih da falsifikuje razloge za tajnost neke nabavke, mi ne možemo kao građani ili novinari da proverimo. Takve provere može da izvrši samo neko ko ima ovlašćenja za pristup tajnim podacima i ko može da ukaže da je određivanje tajnosti zloupotrebijeno", kaže Nenadić. To su, kako dodaje, članovi skupštinskog odbora i Državna revizorska institucija.

"Mi smo zato i predložili kao meru za dopunu zakona (o javnim nabavkama) da skupštinski odbor i DRI obavezno vrše kontrolu ovih nabavki i da se o svakom slučaju takve nabavke, gde je bila u potpunosti isključena javnost, sačini poseban izveštaj koji bi mogao da bude razmatran", navodi Nenadić u intervjuu za Magazin Biznis.

Izmene zakona će, kako kaže, svakako biti na tragu nove direktive EU, što je dobro, i one donose obavezu sprovođenja kriterijuma ekonomski najpovoljnije ponude, otvaranje javnih nabavki za inovativna rešenja, pojednostavljivanje procedure u pogledu dostavljanja dokumentacije, podsticanje podele nabavki na partije... "Pošto se ove direktive već primenjuju u zemljama EU, bilo bi dobro da se one ne prenose nekritički u srpski zakon, već da se vidi kako su se rešenja pokazala u praksi", ističe Nenadić.

Objašnjavajući pojam "ekonomski najpovoljnije ponude", ukazuje da takva ponuda ima prednost u odnosu na najnižu ponuđenu cenu onda kada postoje neki dodatni kvaliteti, preko minimalnog, koji su zaista korisni za naručioca. "Uprošćeno govoreći, ako će neki medicinski aparat imati duplo duži garantovani rok trajanja, onda ima smisla platiti ga gotovo duplo više".

Na pitanje da li uvođenje "ekonomski najpovoljnije ponude" može da otvori prostor i za veću korupciju u javnim nabavkama, Nenadić predočava da "je ona oduvek bila tu". "Korupcija kod ekonomski najpovoljnije ponude najčešće je imala modalitete u davanju prevelikog značaja onom elementu koji zadovoljava samo jedna firma na tržištu. Na primer, kada se vrednuje sa 30 posto poena brzi rok isporuke, pri čemu samo jedna firma ima robu na lageru, a pri svemu tome, naručilac ne sprovodi nabavku koja je hitna i gde mu je roba zaista potrebna odmah", ilustruje Nenadić.

Povodom primedbe da je u Srbiji najniža cena najrelevantniji kriterijum u procesu javne nabavke, ističe da nabavke kod kojih se vrednuje još nešto osim cene lakše mogu da se obore, jer postoji mogućnost da se osporava relevantnost postavljenih kriterijuma. "Najzad, tu je i negativni publicitet - javnost će često osporavati to što je nešto plaćeno skuplje, a zahteva više vremena i znanja da se sagledaju i drugi aspekti nabavke, osim cene", zaključuje je Nenadić.

Moralno bi bilo da Lončar nije ni prihvatio mesto ministra

Krik, Bojana Pavlović, 18. juna 2018.

Zlatko Minić iz organizacije „Transparentnost Srbija“, komentarišući KRIK-ovu priču da je ministar Zlatibor Lončar davao medicinske izveštaje kriminalcu bliskom zemunskom klanu Petru Paniću Pani pomoću kojih je on izbegavao suđenja, navodi da u zemlji u kojoj postoji moral Lončar ne bi ni prihvatio ministarsko mesto.

„Možda je to zbog toga što je on kao naivan lekar bio žrtva – u smislu da mu je pacijent lažno predstavio svoje stanje“, kaže Minić, ali dodaje da u ovom slučaju postoje i druge indicije koje Lončara čine spornim za mesto ministra.

„Možda je zaista bio toliko baksuzan da je kupio stan za koji nije znao čiji je, pa se kasnije ispostavilo da je kupio od supruge člana zemunskog klana. Možda se zaista desilo da je operisao oca nekog od članova grupe, slikao se sa njima i družio, pa je posle shvatio da su to ljudi iz kriminalnog miljea. Ali, onda kad ti neko ponudi ministarsko mesto, ti kažeš 'Ovo iz moje prošlosti je nešto što bi možda opteretilo vladu čiji sam ja član' – i odbiješ. To u nekoj normalnoj državi. U kojoj postoji pojam moral“, navodi Minić.

KRIK

Naslovna Istraživanja Vesti Blog / Intervju O nama

Minić: Moralno bi bilo da Lončar nije ni prihvatio mesto ministra

🕒 jun 18, 2018

Zlatko Minić iz organizacije „Transparentnost Srbija“ komentarišući KRIK-ovu priču da je ministar Zlatibor Lončar davao medicinske izveštaje kriminalcu bliskom zemunskom klanu Petru Paniću Pani pomoću kojih je on izbegavao suđenja, navodi da u zemlji u kojoj postoji moral Lončar ne bi ni prihvatio ministarsko mesto.

Piše: Bojana Pavlović

Minić kaže da niko od nadležnih institucija na ova otkrića nije reagovao jer Lončar iza sebe ima predsednika Aleksandra Vučića.

„Vidimo da mu ništa ne može uzdrmati poziciju, pošto iza sebe ima Aleksandra Vučića koji kaže 'Ja njemu verujem i preuzimam odgovornost'“.

KRIK je objavio da je Lončar kao lekar Urgentnog centra Petru Paniću Pani, kriminalcu bliskom zemunskom klanu, sačinio medicinske nalaze pomoću kojih je on odlagao suđenja u dva postupka koja su se protiv njega vodila. Izveštaji koje je Lončar pisao, po svemu sudeći, nisu prikazivali stvarno Panićevo zdravstveno stanje. Nakon brojnih odlaganja, jedan od postupaka protiv Panića je zastareo.

